

MINISTÉRIO DO EMPREENDEDORISMO, DA MICROEMPRESA E DA EMPRESA DE PEQUENO PORTE

EXAME DE APTIDÃO PARA CERTIFICAÇÃO DE TRADUTORES E INTÉRPRETES PÚBLICOS (TIPS)

HABILITAÇÃO 27: NORUEGUÊS

Prova Escrita Discursiva

Aplicação: 9/8/2026

QUESTÃO 1

Traduza o seguinte texto para o norueguês.

1. O capítulo da História brasileira compreendido entre o ano de 1946 e a promulgação da Constituição Federal de 1988 é
2. marcado por oscilações institucionais de toda ordem e por uma grande instabilidade, no qual ocorreram diversas formas de
3. perseguições políticas e de atos de exceção. Sobretudo, nos 21 anos de ditadura militar, observaram-se prisões arbitrárias, torturas,
4. monitoramento da vida da população, exílios, demissões arbitrárias de postos de trabalho, expurgos de estudantes e de docentes
5. nas universidades e escolas, censura, cassação de mandatos políticos, entre tantas outras formas de tolhimento das liberdades civis.
6. Os mecanismos da Justiça de Transição — o direito à reparação, à memória, à verdade e à justiça e a reforma das
7. instituições — são pilares indispensáveis para o processo democrático, no qual a cultura democrática e o próprio significado da
8. democracia são permanentemente desafiados, testados e aprimorados. Em sociedades nas quais a transição do regime autoritário
9. para o democrático deu-se por meio de concertações políticas e pactos baseados na impunidade dos crimes cometidos por agentes
10. da repressão, sob o falacioso argumento de que levariam à reconciliação nacional, como é o caso do Brasil, tratar do passado é
11. tarefa democrática e atual.
12. Os mecanismos da Justiça de Transição, como a criação de comissões da verdade, de comissões e de programas de
13. reparação com iniciativas patrocinadas pelo Estado e de projetos de memória especiais, oferecem respostas especializadas a
14. fenômenos sistemáticos de graves e massivas violações de direitos humanos. Nessas situações, o sistema de Justiça ordinário,
15. baseado na lógica individual, não é capaz de gerar soluções satisfatórias para o conjunto de violações que afetaram todo um
16. coletivo.
17. Apropriar-se dessas ferramentas no presente significa avanço e aperfeiçoamento da capacidade institucional do Estado em
18. responder às necessidades protetivas dos direitos humanos. Tais iniciativas permitem que as narrativas das vítimas do presente
19. aflorem para desconstruir ou tornar mais abrangentes as versões unilaterais dos fatos ou, simplesmente, propiciem um espaço de
20. acolhimento e de socialização da dor. Esses exemplos constituem-se em formas factíveis para que a experiência social configure-
21. se em oportunidade de formação política visando não apenas à não repetição, mas também à afirmação de uma abordagem de
22. direitos humanos para a vida social.

ABRÃO, Paulo; TAVARES, Amarilis Busch. **Passado, presente e futuro: o papel democrático dos direitos da transição.** In: SOUSA JUNIOR, José Geraldo de *et al.* (org.). **O direito achado na rua: introdução crítica à justiça de transição na América Latina.** Brasília, DF: Universidade de Brasília, 2015. v. 7, p. 11-13. (com adaptações)

PADRÃO DE RESPOSTA DEFINITIVO DA QUESTÃO 1

A primeira versão abaixo serve de padrão de resposta quanto à compreensão do texto e adota o norueguês bokmål. Na correção, poderão ser aceitas variações tradutórias, soluções idiomáticas equivalentes e sinônimos, desde que preservados o sentido, a estrutura argumentativa, o registro acadêmico-jurídico e a terminologia jurídico-política do texto original.

Também poderão ser aceitas respostas redigidas em nynorsk (segunda versão), desde que observem a coerência interna da norma escrita escolhida.

Não se exigirá correspondência terminológica única para expressões que representam categorias teóricas, bem como para palavras e termos que aceitam soluções terminológicas, descritivas ou parafrásticas equivalentes, em bokmål ou nynorsk, desde que preservem o sentido do texto.

VERSÃO EM BOKMÅL

~~Kapitlet i Brasil~~ **Kapitlet i brasiliansk** historie som strekker seg fra 1946 til ~~vedtakelsen~~ **kunngjøringen** av den føderale grunnloven av 1988, er preget av institusjonelle svingninger av ulik art og av stor ustabilitet. I denne perioden forekom flere former for politisk forfølgelse og unntakstiltak. Særlig i løpet av de 21 årene med militærdiktatur forekom vilkårlige arrestasjoner, tortur, overvåking av befolkningens liv, eksil, vilkårlige oppsigelser fra arbeidsforhold, utestengelse av studenter og undervisningspersonale fra universiteter og skoler, sensur, fratakelse av politiske mandater og en rekke andre former for innskrenkning av de sivile frihetene.

Mekanismene for overgangsrettferdighet — retten til oppreisning, minne, sannhet og rettferdighet samt reform av institusjonene — er uunnværlige bærebjelker i den demokratiske prosessen, der den demokratiske kulturen og selve betydningen av demokratiet stadig utfordres, prøves og videreutvikles. I samfunn der overgangen fra et autoritært til et demokratisk styresett har skjedd gjennom politiske overenskomster og avtaler basert på straffrihet for forbrytelser begått av undertrykkelsesapparatets aktører, under det feilaktige argumentet om at dette ville føre til nasjonal forsoning, slik tilfellet er i Brasil, er det å forholde seg til fortiden en demokratisk og aktuell oppgave.

Mekanismene for overgangsrettferdighet, som opprettelsen av sannhetskommisjoner, erstatningskommisjoner og erstatningsprogrammer gjennom statlig støttede initiativer, samt særlige minneprosjekter, gir spesialiserte svar på systematiske fenomener knyttet til alvorlige og omfattende menneskerettighetsbrudd. I slike situasjoner er det ordinære rettssystemet, som bygger på en individuell logikk, ikke i stand til å frembringe tilfredsstillende løsninger på helheten av krenkelser som har rammet et helt kollektiv.

Å ta i bruk disse verktøyene i dag innebærer et fremskritt og en styrking av statens institusjonelle kapasitet til å møte behovet for beskyttelse av menneskerettighetene. Slike initiativer gjør det mulig for fortellingene til dagens ofre å komme frem, slik at ensidige framstillinger av hendelsene kan dekonstrueres eller gjøres mer omfattende, eller ganske enkelt slik at det skapes et rom for ivaretagelse og deling av smerte. Disse eksemplene utgjør gjennomførbare måter å gjøre den sosiale erfaringen til en mulighet for politisk dannelse, med sikte ikke bare på å hindre gjentakelse, men også på å fremme en menneskerettslig tilnærming til samfunnslivet.

VERSÃO EM NYNORSK

~~Kapitlet i historia til Brasil~~ **Kapitlet i brasiliansk historia** som strekkjer seg frå 1946 til ~~vedtakinga~~ **kunngjeringa** av den føderale grunnlova av 1988, er prega av institusjonelle svingingar av ulik art og av stor ustabilitet. I denne perioden fann det stad fleire former for politisk forfølging og unntakstiltak. Særleg i løpet av dei 21 åra med militærdiktatur fann det stad vilkårlege arrestasjonar, tortur, overvaking av livet til befolkninga, eksil, vilkårlege oppseiingar frå arbeidsforhold, utestenging av studentar og undervisningspersonale frå universitet og skular, sensur, fråtaking av politiske mandat og ei rekkje andre former for innskrenking av dei sivile fridomane.

Mekanismane for overgangsrettferd — retten til oppreising, minne, sanning og rettferd, og reform av institusjonane — er uunnverlege berebjelkar i den demokratiske prosessen, der den demokratiske kulturen og sjølv tydinga av demokratiet stadig blir utfordra, prøvde og vidareutvikla. I samfunn der overgangen frå eit autoritært til eit demokratisk styresett har skjedd gjennom politiske semjer og avtaler bygde på straffridom for brotsverk gjorde av aktørar i undertrykkingsapparatet, under det feilaktige argumentet om at dette ville føre til nasjonal forsoning, slik tilfellet er i Brasil, er det å ta opp fortida ei demokratisk og aktuell oppgåve.

Mekanismane for overgangsrettferd, som opprettinga av sanningskommisjonar, erstatningskommisjonar og erstatningsprogram gjennom initiativ støtta av staten, og særlege minneprosjekt, gir spesialiserte svar på systematiske fenomen knytte til alvorlege og omfattande menneskerettsbrot. I slike situasjonar er det ordinære rettssystemet, som byggjer på ein individuell logikk, ikkje i stand til å skape tilfredsstillande løysingar på heilskapen av krenkingar som har råka eit heilt kollektiv.

Å ta i bruk desse verktøya i dag inneber eit framsteg og ei styrking av den institusjonelle evna til staten til å møte behovet for vern av menneskerettane. Slike initiativ gjer det mogleg for forteljingane til dagens offer å kome fram, slik at einsidige framstillingar av hendingane kan dekonstruerast eller gjerast meir omfattande, eller ganske enkelt slik at det blir skapt eit rom for ivaretaking og deling av smerte. Desse døma utgjer gjennomførbare måtar å gjere den sosiale erfaringa til eit høve for politisk danning, med sikte ikkje berre på å hindre gjentakning, men òg på å fremje ei menneskerettsleg tilnærming til samfunnslivet.

MINISTÉRIO DO EMPREENDEDORISMO, DA MICROEMPRESA E DA EMPRESA DE PEQUENO PORTE

EXAME DE APTIDÃO PARA CERTIFICAÇÃO DE TRADUTORES E INTÉRPRETES PÚBLICOS (TIPS)

HABILITAÇÃO 27: NORUEGUÊS

Prova Escrita Discursiva

Aplicação: 9/8/2026

QUESTÃO 2

Oversett følgende tekst til portugisisk.

1. Den utløysande grunnen til at Grunnlova blei vedtatt 17. mai 1814 var at Danmark-Noreg var i allianse med Frankrike i
2. Napoleonskrigane. Sverige, ved sin nye kronprins Karl Johan, hadde slutta seg til den andre allierte sida med Russland og
3. Storbritannia som dei viktigaste maktene. Desse stormaktene lova i eit system av traktatar at Sverige skulle kunne «overta» Noreg
4. frå den danske kongen dersom Sverige blei med på alliert side mot Napoleon. Gjennom ein særskild manøver i 14. januar 1814
5. tvinga Karl Johan gjennom ein fredsavtale med den danske (og framleis norske) kongen i Kiel. I Kiel-traktaten avsto kongen
6. Fastlands-Noreg, men ikkje dei tradisjonelle norske områda Island, Grønland og Færøyane, til den svenske kongen. Så langt, så
7. godt. Men for å overføre eit folk til ein annan fyrste blei det samstundes oppfatta slik at den førre kongen måtte løyse «sitt» folk
8. frå lydnadseiden til seg og be dei om å vere lydige mot den nye fyrsten.
9. I Noreg sat den dansk-norske prins Christian Frederik som statthaldar på vegner av kong Frederik 6. Han var tronarving
10. sidan Frederik 6. ikkje hadde søner i sitt ekteskap med dronninga. Christian Frederik, som mottok meldingar om Kiel-traktaten
11. stykkevis, nekta å godta overføring av det norske riket til den svenske kongen. Først meinte han å ha rett til den norske trona som
12. tronarving. Og han ville samle landet i motstand mot overføring til Sverige. For å få avklart si stilling innkalte han framstående
13. menn til eit møte på Eidsvoll 16.–17. februar – det som etterpå blei kalt Stormannsmøtet. Her møtte han massiv motstand når det
14. gjaldt hans rett til den norske trona av dei 21 nærverande stormenn. Dei meinte at når kongen hadde løyst nordmennene frå sin eid
15. til han, var suvereniteten gått tilbake til det norske folk. Dette gjorde at Christian Frederik tok tittel regent, ikkje kongetittel,
16. erklærte Noreg sjølvstendig, og organiserte val til ei riksforsamling som skulle gi grunnlov og velje konge.
17. Den 19. februar blei det offentleggjort fleire erklæringar og opne brev om det som hadde skjedd og det som skulle skje.
18. Mellom anna skulle folket sverje på at dei ville verje norsk sjølvstende. Det var den såkalte sjølvstendeeiden som blei avlagt i
19. kyrkjene framover ettervinteren. Val til riksforsamling blei halde i landdistrikta i to steg, først val av valmenn og så val av
20. representantar. I byane og i militær- og flåteavdelingar var vala direkte. I Riksforsamlinga var det dermed separat representasjon
21. frå land, by og forsvarsavdelingar. Den 10. april møttest Riksforsamlinga på Eidsvoll. Den sosiale samansetninga var interessant.
22. Alle var menn.

MESTAD, Ola. Grunnlovshistoria – eit oversyn. In: MESTAD, Ole; MICHALSEN, Dag. Grunnloven. *Historisk kommentarutgave 1814–2020* (s. 39–51). Universitetsforlaget (Tilpasset utdrag).

PADRÃO DE RESPOSTA DEFINITIVO DA QUESTÃO 2

O texto abaixo serve de padrão de resposta quanto à tradução do texto. Na correção da tradução, poderão ser consideradas variações tradutórias, soluções idiomáticas equivalentes e possíveis sinônimos, desde que não haja prejuízo ao sentido, ao registro formal e à terminologia jurídico-política do texto original.

O estopim para a adoção da Constituição em 17 de maio de 1814 foi o fato de a Dinamarca-Noruega estar em aliança com a França nas Guerras Napoleônicas. A Suécia, por meio de seu novo príncipe herdeiro, Karl Johan, havia se juntado ao outro lado aliado, com a Rússia e a Grã-Bretanha como as principais potências. Essas grandes potências prometeram, em um sistema de tratados, que a Suécia poderia “assumir o controle” da Noruega do rei dinamarquês, caso a Suécia se juntasse à aliança contra Napoleão. Por meio de uma manobra especial, em 14 de janeiro de 1814, Karl Johan impôs um acordo de paz ao rei dinamarquês (e ainda norueguês) em Kiel. No Tratado de Kiel, o rei cedeu a Noruega continental, mas não os territórios tradicionalmente noruegueses da Islândia, da Groenlândia e das Ilhas Faroé, ao rei sueco. Até aí, tudo bem. Mas, para transferir um povo a outro príncipe, entendia-se, ao mesmo tempo, que o antigo rei precisava liberar “seu” povo do juramento de fidelidade e pedir-lhes obediência ao novo príncipe.

Na Noruega, encontrava-se o príncipe dano-norueguês Christian Frederik como governador, em nome do rei Frederik VI. Ele era o herdeiro do trono, já que Frederik VI não tinha filhos homens de seu casamento com a rainha. Christian Frederik, que pouco a pouco recebeu as notícias sobre o Tratado de Kiel, recusou-se a aceitar a transferência do reino norueguês para o rei sueco. Inicialmente, ele acreditava ter direito ao trono norueguês como herdeiro. E queria unir o país em oposição à transferência para a Suécia. Para esclarecer sua posição, convocou homens proeminentes para uma reunião em Eidsvoll, nos dias 16 e 17 de fevereiro — aquilo que depois foi chamado de Stormannsmøtet (Reunião dos Grandes/Notáveis). Lá, ele enfrentou forte oposição quanto ao seu direito ao trono norueguês por parte dos 21 membros presentes no Stormannsmøtet. Eles acreditavam que, ao resgatar os noruegueses de sua lealdade a ele, a soberania havia retornado ao povo norueguês. Isso fez que Christian Frederik assumisse o título de regente, não de rei, declarasse a Noruega independente e organizasse eleições para uma assembleia do reino, que deveria elaborar uma constituição e eleger um rei.

Em 19 de fevereiro, foram publicadas várias declarações e cartas abertas sobre o que havia acontecido e sobre o que deveria acontecer. Entre outras coisas, o povo deveria jurar que defenderia a independência norueguesa. Era o chamado juramento de independência, que foi prestado nas igrejas durante todo o inverno. As eleições para a assembleia do reino foram realizadas nos distritos rurais em duas etapas: primeiro, a eleição de eleitores e, depois, a eleição de representantes. Nas cidades e nas unidades militares e navais, as eleições foram diretas. Na Assembleia Nacional havia, portanto, representação separada do campo, das cidades do departamento de defesa. Em 10 de abril, a Assembleia Nacional reuniu-se em Eidsvoll. A composição social era interessante. Todos eram homens.